

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXV. Argumentum. Relatis decem cognominibus ad Episcopos spectantibus, eorumque mysticis significationibus adductis, ostenditur, Dignitatem, ac Jurisdictionem Episcopalem super Presbyteros ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

in cap. Sicut in uno, de Heretic. & in cap. 2. §. Inbibemus, eod. tit. in 6. quamvis ostendat, aliquando in primitiva Ecclesia ob penuriam Presbyterorum demandatam fuisse prædicationem etiam Laicis viris; ita tamen ut ea uterentur ad erudiendos Catechumenos, non autem ut publice ex pulpito in Ecclesia prædicarent; prout etiam demonstrat Hallier. de Hierarch. Jurisd. lib. 1. cap. 7. nec dissentit Praxis nostrorum temporum, quæ admittit, imò rogat & advocat Viros Laicos ad docendos pueros diebus festis doctrinam Christianam; ac etiam devotas, ac pias mulieres ad erudiendas puellas in illa.

Sextum denique officium Presbyterorum est benedictionem tum personis, tum rebus impendere cap. Didicimus. 6. de Consecr. dist. 2. & in hujus ministerii testificationem, dum Presbyteri ordinantur, eorum manus unguntur Oleo Sacro ab Episcopo dicente; Consecrentur manus istæ &c. ut quæcunque benedixerint, benedicta sint, & quæcunque sanctificaverint, sanctificentur. Cæterum cum varia sint genera benedictionum, quarum aliquæ ad solum Papam spectant, aliæ ad solos Episcopos, aliæ ad Abbatas, & aliæ ad Presbyteros, ut plenè ostendi 41 in meis Decisionibus De Sacrificio Missæ, Decis. XLII. loquendo nunc de illis, quæ propriæ sunt Presbyterorum, satis sit notare, quòd præter benedictionem, quam Sacerdos dat populo in fine Missæ ex proprio officio ut ex cap. Missas, 64. & cap. Cum ad celebrandas, 65. de Consecr. dist. 1. reliquæ omnes benedictiones bifariam dividuntur, aliæ enim dari possunt tantummodò à Parochis, & sunt illæ, quæ leguntur repositæ in Rituali Romano; aliæ verò sunt, quæ à quocunque Sacerdote, etiam Regulari possunt elargiri, quales sunt omnes benedictiones candelarum, palmarum, ovorum, aliorumve comestibilium, quæ sunt collocatæ in Missali Romano, ut disserui in d. tract. de Sacrificio Missæ Decis. XLII. à num. 75. & seqq. ubi pro cognitione benedictionum, & controversiarum inter Parochos, ac Regulares emergentium Lectorem audire non pigeat.

Corolari loco hæc generalis observatio notanda est, quæ respicit omnes initiatos Ordine Presbyteratus; eos scilicet obligatos esse inter cætera scire perfectè omnium Sacramentorum formas; ut in casibus occurrentibus, in quibus 43 Parochi non reperiantur, possint ipsi eadem Sacramenta Baptismi, Pœnitentiæ, ac Extremæ Unctionis ministrare. Ita tenent gravissimi Theologi apud Gobatum tract. 8. num. 381. & 382. Hæc assertio fundatur in Concilio Tridentino, à quo sess. de Ref. cap. 14. præcipitur, quòd illi tantum promoveantur ad Ordinem Presbyteratus, Qui ad populum docendum eam, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur. Utinam nullus Sacerdos hoc Conciliare Decretum ignoraret; sed ter, & quater Utinam, nullus Antistes ipsum negligeret. Celebrantium inscientiam deplorat Bissus in Verb. Presbyteratus ordo num. 201. §. 8. pag. 309, sed magis dolendum de Episcopis, qui ignaros promovent ad hunc sublimem Presbyteratus gradum; vel suæ obligationis obliti, vel ab

Examinatoribus, quos adhibent, decepti; Immortalis gloriæ, & laudis digni sunt Illustrissimus, ac Reverendissimus q. Georgius Cornelius, atque Eminentissimus Gregorius Cardinalis Barbadiæ, unus post alium Patavini Antistites, quibus mihi contigit per annos quadraginta in examine Ordinandorum assistere; nulum enim ad Ordines Sacros, ac præcipuè ad Sacerdotium admittebant, qui præter morum probatissimam probitatem, perfectam Sacramentorum scientiam, censurarum cognitionem, ac Decalogi intelligentiam non haberent.

DECISIO XXXV.

ARGUMENTUM.

Relatis decem cognominibus ad Episcopos spectantibus, eorumque mysticis significationibus adductis, ostenditur, Dignitatem, ac Jurisdictionem Episcopalem super Presbyteros esse de Jure Divino. Referuntur verba S. Hieronymi in cap. Olim. dist. 95. contrarium affirmantia; sed ea non esse sancti Hieronymi, sed hæreticorum demonstratur: ac esto fuerint ejusdem Sancti, eruditis interpretationibus ita declarantur, ut non negent, Episcoporum majoritatem à Christo emanare. Tandem circa Quæsitum, ubi, & quando Apostoli sint à Christo ordinati Episcopi? variae SS. Patrum opiniones enarrantur.

SUMMARIUM.

- 1 Episcoporum nomina, seu cognomina undecim.
- 2 Annona Præfecti dicebantur Episcopi, & cur?
- 3 Episcopi omnes quare olim appellarentur Apostoli?
- 4 Sanctissimus nunc solus Papa vocatur.
- 5 Papa nomen quid significet?
- 6 Pontificis nomen cur competat Episcopis? ac etiam Antistitibus? & Præsulibus? ac Pastoribus?
- 7 Ordinarii nomen quas personas significet?
- 8 Diœcesani, & Diœcesis vocabula quid denotent?
- 9 Episcopalis Dignitas est instituta de Jure Divino. De hoc probationes, & argumenta decem.
- 10 Apostoli consecrati sunt Episcopi à Christo.
- 11 Episcopi plurimi fuerunt consecrati ab Apostolis.
- 12 Aerii hæresis, quòd Episcopatus non sit de Jure Divino; ac Viclesti, & Calvini.

- 13 *S. Hieronymi Verba, quod Episcopatus non sit de Jure Divino, quomodo intelligenda?*
- 14 *S. Hieronymi asserta verba non sunt ejus sed hereticorum.*
- 15 *S. Hieronymi plura loca, quod Episcopi sunt de Jure Divino.*
- 16 *Apostolatus, & Episcopatus idem sunt.*
- 17 *Bellarmini Cardinalis observationes super opera S. Hieronymi ab hereticis corrupta.*
- 18 *Hereticorum proprium est adulterare scripturas.*
- 19 *Doctores antiquis valde deferendum.*
- 20 *S. Hieronymus in disputationibus utebatur hyperbolis, ac amplificationibus Rhetoricis.*
- 21 *Nomina Episcoporum, & Presbyterorum erant inter ipsos communia in initio Ecclesie.*
- 22 *Episcopalis Jurisdictio olim communicata Presbyteris.*
- 23 *Episcopi in initio Ecclesie humiles, deinde fastuosi.*
- 24 *Episcopalis Jurisdictionis actus, idest exercitium super Presbyteros dici potest ex consuetudine. Et cur?*
- 25 *Christi facta non omnia notata ab Evangelistis.*
- 26 *Apostoli an à Christo ordinati Episcopi in ultima Cæna.*
- 27 *Vel post Resurrectionem ejus?*
- 28 *Vel in die Pentecostes?*
- 29 *Petrus an solus sit ordinatus à Christo Episcopus?*

Completa Presbyteratus Ordinis explicatione, congruit, ut nonnulla de Episcopatu, ac de Episcopali dignitate differamus; & quamvis tam Theologis, quam Canonistæ multa tractent, ac disputent de Episcopis, & non pauci de iisdem integros codices faciant; nos ad nostrorum studentium compendiosam instructionem videbimus.

- 1 Quot, & Quibus nominibus vocentur Episcopi?
- 2 Quo jure sit instituta Dignitas Episcopalis?
- 3 Quomodo sit intelligendus S. Hieronymus circa hoc quaesitum?
- 4 Ubi, & quando Apostoli sint consecrati Episcopi?

Quod ad Primum: Quia Episcopi officium latissime patet, ac illius dignitas summa est in Ecclesia Dei, hinc factum est, ut hujusmodi officium, ac dignitatem obtinens pluribus titulis, ac nominibus decoraretur. Et quidem I. vocantur Episcopi; quod vocabulum græcum est significans superintendens, & ided apud Gentiles illi vocabantur Episcopi, qui deputabantur superintendentes annonæ, ac provisioni panis, aliorumque victualium, ut legitur in *l. 2. §. Tecenarchæ, ff. de Muner. & Honor.* juxta quem sensum Cicero ait de se ad *Attic. Epist. 10. lib. 7. Vult enim me Pompejus esse, quem tota hæc Campania,*

*& maritima ora habeat Episcopum: ideoque Episcopi sunt sic nominati, quia curare debent, ne cibis Verbi Dei, ac Sacramentorum desit populo fideli. Concordat Latina interpretatio, quæ ait idem esse Episcopum, ac Speculatorem. cap. Cleros. §. Episcopus dist. 21. ac etiam Superintendentem. cap. Qui Episcopatum, 8. q. 1. ea ratione, quia præcipuum Episcopi munus est, gregis sibi crediti vitam, moresque explorare, atque salutem animarum invigilare, ac superintendere, ut observat Jordanus *tom. 1. Prælud. 1. num. 4. & 5. & Cornelius à Lapide Comment. in 1. Epist. ad Timoth. cap. 3. Vers. 1.* sic scribens: *Nomen Episcopi est operis, non honoris; Episcopus enim est superintendens, qui curam aliorum gerit, subitque onus, & laborem docendi & regendi populum. II. Episcopi in primitiva Ecclesia vocabantur Apostoli*, tum quia Apostolorum successores sunt, tum etiam quia eorundem officium exercent in prædicando Evangelium. Hinc Divus Paulus in *Epist. ad Philippenses cap. 2. Vers. 25.* sic nominat eorundem Episcopum Epaphroditum: *Necessarium, inquit, existimavi, Epaphroditum fratrem, & cooperatorem, & commilitonem meum, vestrum autem Apostolum, & ministrum necessitatis meæ mittere ad vos.* Prout etiam in *Epist. ad Rom. cap. 16. Vers. 7.* ait: *Salutate Andronicum, & Fuliam cognatos, & concaptivos meos, qui sunt nobiles in Apostolis.* Nec non in *2. ad Corinth. 8. 23.* *Sive pro Tito, qui est socius meus, & in vos adjutor: sive fratres nostri Apostoli Ecclesiarum: his enim omnibus in locis per verbum Apostoli intelligebat Divus Paulus Episcopos, quales erant illi, quos nominabat, ut probat Emin. Card. Baronius ad Ann. 58. num. 8. & Jordanus d. Prælud. 1. n. 10. III. Episcopi nuncupabantur Summi Sacerdotes; ut legitur in cap. ult. 39. dist. in cap. Vendentes, 12. qu. 1. in cap. Manus, de Consecr. dist. 1. in cap. 1. §. Per frontis, de Sacr. Unct. & alibi frequenter, ut notant Azorius. part. 2. lib. 3. cap. 27. q. 1. & Barbosa de Episc. cap. 2. num. 3. talis autem nomenclatura fundatur in eo, quod Episcopatus est major omnium Ordinum in Ecclesia Dei. cap. 1. de Privilegiis. cap. penult. de Præben. Glossa in Proœmio Sexti Verb. Episcopus. cap. Quia periculosum, de Sent. Excom. in 6. quod prosequitur demonstrare Chassaneus in Cathol. glor. Mundi part. 4. consider. 25. IV. Episcopi olim vocabantur Sanctissimi ut in *Authen. de Sanctis Episc.* in rubro & in nigro. *Clem. 1. §. Nec super, de Pœnis.* Et hoc, quia locum, & officium tenent alios sanctificandi, & ad insinuandum Sanctitatem, qua illos præditos esse oportet. Jordanus d. Prælud. 1. num. 14, ubi subdit ex Card. Baronio ad *Annum 260. num. 22.* quod etiam Imperatores Gentiles vocabantur Sanctissimi, ob obligationem justè vivendi, quæ illis incumberebat. Hodie tamen solus Papa vocatur Sanctissimus in signum specialis prærogativæ, & præminentie tanquam Episcopus Episcoporum, & supremum Ecclesiæ caput. Glossa in *Extravag. Unam Sanctam. Verb. itaque, de Major. & Obed. V.* Solebat antiquitus omnis Episcopus vocari Papa; nam hæc vox Papa significat Patrem, & Episcopi reputantur Patres omnium de sua Diocesi, ut notat Emin. Card. Baron. ad *Martyrol. Rom. die 10. 5. Januarii: Gavantus in Rubric. Missal. part. 2. tit. 8.***

tit. 8. n. 2. & Jordanus d. *Prelud.* 1. n. 17. ubi advertit, quod tractu temporis cum ex hac denominatione non pauca scandala orirentur, Gregorius Papa VII. ad earemovenda Anno. 1073. in Concilio Romano fancivit, *Unicum esse debere in tota Christiana Republica Papa nomen, neque licere cuiquam seipsum, aut alios præter ipsum Romanum Pontificem, tali nomine decorare.* VI. Episcopus etiam nunc appellatur Pontifex, & sic officia Sanctorum Episcoporum dicuntur de communi Confessorum Pontificum. Sic autem appellatur, quasi Pontem, & viam faciens ovibus suis ad æternam salutem. cap. Pontifices, 7. q. 1. cap. *Messana.* De elect. & cap. *Quia periculosum.* De sent. excommunic. VII. Dicitur etiam Antistes. cap. *Cleros. Verb. Antistes* 21. dist. eo quod ante alios stet loco, moribus, scientia, & reliquis virtutibus, quibus ornatus esse debet ad ritè præsidendum. Vel quia debet stare ante, idest contra hæreticos, & ceteros Christiani nominis hostes, ac diabolum ipsum. Glossa in Clem. 2. *Verb. Antistes de Sepultur.* Barbosa de Episc. part. 1. cap. 2. num. 6. ubi alii DD. VIII. solet Episcopus appellari Præsul a præsidendo, cum ei debeatur primus locus in Choro, in Capitulo, in Processionibus, ac aliis sessionibus publicis, ut statutum legitur in *Concil. Trid. sess. 25. de Ref. cap. 6.* IX. Dicitur Pastor ab officio pascendi oves suas, idest animas sibi concreditas, quas agnoscere debet, Verbique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, & omnium bonorum operum exemplo nutrire, ac etiam pauperes elemosynis sustentare. cap. *Sciſcitarius.* 2. q. 1. *Concil. Trid. de Ref. sess. 6. cap. 1. ac sess. 23. cap. 1.* Sotus de iust. & jure libr. 10. q. 3. art. 1. & hac de causa in Episcopi consecratione traditur ei baculus. cap. *Unico in fin. de Sacr. Unct.* Jordanus d. *Prelud.* 1. num. 21. X. Episcopus nuncupatur Ordinarius cap. 1. de Offic. Ord. n. 6. quamvis hæc nuncupatio comprehendat etiam Prælatos inferiores habentes jurisdictionem quasi Episcopalem cum populo, ac Territorio separato. Glossa in d. cap. 1. *Verb. locorum,* & in cap. *Quamquam. Verb. loci ordinario,* & ibi Abbas de Usuris in 6. imò etiam Vicarium Episcopi venire sub nomine ordinarii docet Gratian. *discept. for. cap. 38. num. 12.* XI. Vocatur etiam Episcopus Diæcesanus, ut in cap. 1. *De Jurepatr. in 6. in Clem. 1. de Vit. & honest. Cleric. & alibi sæpè;* propter Diæcesim, quæ unicuique Episcopo assignata est ad gubernandum. Diæcesis enim est Parochia Episcopi. Glossa in cap. *Statutum §. cum verò. Verb. de sua. De Rescript. in 6. Gonzalez Comment. in cap. Sicut nobis. 9. num. 1. de Testib. tom. 2. pag. 306. ubi ita:* Nota, Diæcesanos Episcopo subiectos appellari Parochianos, imò & Diæcesim ipsam dici Parochiam, per plura enim secula Ecclesie Episcopatus, seu Diæceses dicebantur Parochie, & Episcopi Parochi, can. 34. & 35. *Apostol.* Jordanus ubi supra *Prelud.* 1. num. 28. & seqq. ubi prosequitur in referendis pluribus aliis nominibus, & titulis, quibus in jure, & in Historiis sacris appellantur Episcopi in obsequium, & venerationem eorundem, ob eximiam Sanctitatem vitæ, quam antiquitus profitebantur; quos quidem titulos ibidem studiosi videre poterunt.

Quò ad secundum. Dignitas Episcopalis instituta est in Ecclesia Jure Divino, non autem Jure humano; ut demonstrat Emin. Card. de Laura de Sacram. Ord. disp. 7. num. 8. & probatur sequentibus fundamentis. I. Ex Scriptura Sacra Act. 20. 20. ubi Divus Paulus exhortationem faciens Episcopis coram se convocatis, ait: *Attendite Vobis, & universo Gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit vos Episcopos regere Ecclesiam Dei.* II. Ex lib. 8. *Constit. Apostol. s. Clem. cap. ult.* in quo Apostoli sic loquuti sunt: *Etenim si non esset aliqua lex posita, & aliquod discrimen Ordinum, satis erat uno nomine affectos omnia ista ministeria perficere.* Verùm cum à Deo consequentiam rerum didicerimus, Episcopis quidem assignavimus, & attribuimus, quæ ad Principatum Sacerdotii pertinent: Presbyteris verò quæ ad Sacerdotium; deinde Diaconis quæ ad ministrandum utrisque, ut purè, & caste fiant, quæ ad Religionem pertinent. Ergo Episcopalis Dignitas à Christo Domino instituta fuit, & de ea edocti Apostoli consecrare cœperunt pro dilatatione Ecclesie, prout etiam alios Sacerdotes, ac inferiores ministros. Idèd paulò post subdunt ibidem: *Nos verò post Assumptionem ejus offerentes, ut idem constituit, Sacrificium mundum, & incruentum, elegimus Episcopos, Presbyteros, & Diaconos septem &c.* III. Ex Epistolis S. Ignatii Martyris discipuli Apostolorum, per eum scriptis ad Trallianos, ad Magnesianos, ad Philadelphenses, ad Smyrnenes, & ad Tarsenses; in quibus omnibus sanctus ille obtestatur, Episcopos esse reverendos, ac obediendum eis tanquam à Deo constitutis ad regimen Ecclesiarum; & earundem Epistolarum verba refert Morinus de Sacris Ordin. part. 3. cap. 3. à num. 7. & seqq. IV. Facit testimonium S. Sixti Papæ Primi, qui fuit ad Apostolicam Sedem provectus Anno 132. ipse enim in Epist. quæ legitur in tom. 1. *Concilior. pag. mibi 323.* ita dicit: *Episcopi ordinante Domino primitus sunt constituti.* V. Concordat illud S. Anacleti, qui præcessit S. Sixtum in Papatu Annos 30. Sic enim ait in Epist. 3. *Decretali,* existente in eod. tom. 1. pag. 308. *Sacerdotum ordo bipartitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari.* Scitis autem à Domino Apostolos esse electos, & constitutos, & postea per diversas Provincias ad prædicandum dispersos. Cum verò Messis cœpisset crescere, videns paucos esse Operarios, ad eorum adjumentum septuaginta duos eligi præcepit discipulos. Episcopi verò Domini Apostolorum: Presbyteri quoque septuaginta duorum discipulorum locum tenent. Et paulò infra: *Amplius quàm isti duo ordines nec nobis à Deo collati sunt, nec Apostoli docuerunt.* Ergo sicut Christus Dominus instituit Ordinem Sacerdotalem; sic etiam ipse instituit Ordinem Episcopalem. VI. Idem innuit Eusebius Papa, qui sedebat Anno 309. in Epist. 2. in eodem tom. 1. *Concilior. pag. 461.* in illis verbis: *Dei ergò ordinationem accusat, qui Episcopos accusat.* Scilicet quia Episcoporum ordinatio est à Deo. VII. Quia sicut omnia Sacramenta sunt de Jure Divino, & à Christo Domino instituta; ita Ministri ad eadem Sacramenta conferenda sunt eodem Jure, & ab eodem Christo deputati.

tati. Suarez in 2. p. D. Thom. tom. 4. de Sacram. Pœnit. disp. 25. sect. 1. num. 4. Sed Sacramento-
rum Confirmationis, & Ordinis Ministri ordi-
narii sunt Episcopi. Ergo sunt Jure divino, &
à Christo Domino instituti. VIII. Quia Chris-
tus Dominus constituit in Ecclesia sua regimen
Monarchicum, ad cujus perfectionem requiri-
tur non solum ut existat unum caput, & unus
Monarcha, sed etiam, ut alii sint Principes sub
illo, veluti fundamenta, & nervi ejus pro bono
gubernio animarum. Idem Suarez d. sect. 1.
num. 8. Sed Episcopi sunt Principes in Ecclesia,
& coadjutores in ejus spirituali regimine dati Su-
premo Monarchæ, qui est Romanus Pontifex,
Divi Petri Successor. Ergo sicut hic fuit à
Christo deputatus ejus Vicarius; ita Episcopi ab
eodem Christo Domino in adiutorium ejusdem
Romani Pontificis sortiti sunt deputationem. IX.
Hinc Concilium Tridentinum hanc veritatem
firmavit sess. 23. de sacram. Ord. can. 6. his ver-
bis: Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse
Hierarchiam Divina ordinatione institutam, quæ
constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris,
Anathema sit. Ergo est de fide, quod Digni-
tas Episcopalis est de Jure Divino, & ordinata,
ac instituta à Christo, ut latè demonstrat Fagna-
nus in cap. Cum contingat num. 76. De Etate,
& Qual. X. Confirmatur ex eo, quod omnes
Apostoli eadem dignitate Episcopali fuerunt in-
itiati à Christo; & ab ipso consecrati Episcopi,
ut iidem testantur in libr. 8. Constit. Apostol. cap.
ult. col. ult. in illis verbis: A Moyse namque, qui
fuit Deo charissimus, constituti sunt Pontifices, Sa-
cerdotes, & Levitæ: à Christo autem Salvatore
nostro nos tredecim Apostoli. Et hoc idem sen-
sit S. Augustinus in QQ. Novi, & Vet. Testam.
q. 97. dicens: ipse enim (Christus) priusquam
in Cælos ascenderet, imponens nomen Apostolis Or-
dinavit in Episcopos. Idcirco Dignitas hæc Epi-
scopolis provenit à Jure Divino per Christum in
Apostolos, & ab Apostolis in Episcopos, qui in
eorundem Apostolorum locum successerunt ac
succeedunt, prout loquitur Concilium Tridenti-
num d. sess. 2. de sac. Ord. cap. 4. ita definiens:
Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cæ-
teros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apo-
stolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchi-
cum Ordinem præcipue pertinere; & positos, si-
cut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto, regere
Ecclesiam Dei. Est autem hæc communis do-
ctrina Theologorum, ac Canonistarum, tam
veterum, quam modernorum, ut videre est ap-
ud S. Bonaventuram, Albertum Magnum, Ri-
chardum, Durandum, & alios in 4. dist. 19. &
Cajetan tom. 1. tract. 1. de Pot. Papæ cap. 19.
Card. de Turrecrem in Summa libr. 5. cap. 54.
Abb. in cap. Tua nobis num. 11. & 12. de Con-
firm. utili, vel inutili. Covarruv. in Reg. Pessessor.
part. 2. §. 9. n. 6. Emin. Card. Bellarmin. libr. 4.
de Romano Pontif. cap. 25. Baron. ad Annum Chri-
sti 58. ac De Lauræa de Sacram. Ord. d. disp. 7.
a num. 64. & seqq. & plures, quos citat, & se-
quitur tum Barbosa de Pot. Episc. tit. 1. num. 8.
tum Pax Jordanus tom. 1. Prælu. 3. num. 4. præ-
ter alios Sanctos Patres, ac Doctores, quos cum-
ulat Morinus de sacris Ordin. d. part. 3. Exercit.
3. cap. 3. ubi inter cætera argumenta ponit con-
secrationem Episcoporum plurimorum ab Apo-
stolis factam, subdens num. 6. in fine hæc verba:
Doct. Clericati Tom. II. Lib. V.

Denique longum Catalogum Episcoporum ab A-
postolis Ordinatorum texit S. Clemens Aposto-
lorum discipulus lib. 7. Constit. cap. 48. in quo
alii plurimi cum jam enumeratis inseruntur.
Quis hæc Apostolos fecisse Christo non jubente
suspiciabitur?

Ex his explosa remanet hæresis illa, quam
excogitavit Sæculo quarto Aërius Presbyter in
Asia minori, discipulus Eustatii Hæresiarchæ, de
quo ita scriptum reliquit Emin. Card. Baronius
ad Annum Christi LVIII. num. 4. Aërius hæ-
resiarcha, (ut de eo tradit Epiphanius Hæresis
75.) homo procax, eò quod non esset creatus
Episcopus, sed Presbyter semel ordinatus sem-
per in ea functione permanserit, dicere non
est veritus, nihil prorsus inter Episcopum, ac
Presbyterum interesse. Et de eodem Aërio e-
andem hæreticalem assertionem refert Sallèles
de S. Inquisit. lib. 3. cap. 8. Regul. 236. num. 129.
ejusdem meminerunt etiam Alfonso à Castro
Verb. Episcopus Hæres. 1. Sander. Hæres. 69. &
Præteolus Verb. Aëriani. Hanc Aërii hæreticalem
doctrinam amplexi fuerunt subsequenter sa-
culis Wicleff, & Calvinus, ut notat Emin. Card.
de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 7. num. 15. præ-
dicti enim Novatores conati sunt Episcopalem
dignitatem destruere, & Hierarchicum Ordinem
à Christo Domino in Ecclesia ordinatum,
& ab Apostolis in ea relictum evertere.

Quo ad Tertium. Contra hucusque dicta,
& deducta circa Dignitatem Episcopalem, quod
nempe sit de Jure Divino, & quod Episcopus
ex divina institutione sit major Presbyteris, &
horum sit Superior, graviter obstant verba San-
cti Hieronymi in cap. 1. Epist. ad Titum, relata
per Gratianum in cap. Olim. dist. 95. quæ sunt
hujusmodi: Olim idem erat Presbyter, ac E-
piscopus, & antequam diaboli instinctu schis-
mata in Religionem fierent, & diceretur in po-
pulis, Ego sum Pauli, Ego Apollo, ego autem
Cepha, communi Presbyterorum consilio Eccle-
siae gubernabantur. Postquam vero unusquis-
que eos, quos baptizaverat, suos putabat esse,
non Christi, in toto orbe decretum est, ut unus
de Presbyteris electus superponeretur cæteris,
ad quem omnis Ecclesiæ cura pertineret, &
schismatum semina tollerentur. Et paulo post:
Sicut ergo Presbyteri sciunt, se ex Ecclesiæ con-
suetudine ei, qui sibi prepositus fuerit, esse sub-
jectos; ita Episcopi noverint, se magis con-
suetudine quam dispositionis Dominica veritate
Presbyteris esse majores, & in commune debe-
re Ecclesiam regere. Si igitur in primitiva Ec-
clesia idem erat Presbyter, ac Episcopus; &
postquam oriri cœperunt Schismata, in toto
Orbe decretum est, ut unus de Presbyteris ele-
ctus superponeretur cæteris. Episcopi non sunt
majores, ac Superiores Presbyterorum de Jure
Divino, sed ex constitutione humana. Prout
etiam, si Presbyteri scire debent, se ex Ecclesiæ
consuetudine ei, qui sibi prepositus fuerit, esse
subjectos, ac Episcopi nosse, se magis consue-
tudine, quam dispositionis Dominica veritate
Presbyteris esse majores; Dignitas Episcopalis
non

Cc

non

non est à Christo Domino instituta; & Jurisdic-
tione, quam Episcopi habent super Presbyte-
ros, non est ex institutione divina, sed ex Ec-
clesiastica constitutione.

Pro resolutione hujus difficultatis, quam E-
min. Card. de Lauræa d. disp. 7. num. 14. mole-
stam appellat; reperio apud DD. responsiones
quinque.

Prima est, quod supradicta verba relata in d.
cap. Olim. dist. 95. & desumpta ex Commenta-
rio S. Hieronymi in cap. 1. Epistolæ ad Titum,
non sunt verba S. Hieronymi, sed hæreticorum
in eodem Commentario inserta, ad evertendam
Episcopalem Dignitatem, ac Superioritatem in
simplices Presbyteros. Probatur hæc responsio
sequentibus conjecturis, ac argumentis. Primò,
quia pluribus in locis Sanctus Hieronymus pro-
fessus est, Episcopos esse successores Apostolo-
rum, & per consequens à Deo institutos, ac ex
Divina ordinatione Superioritatem super Pres-
byteros obtinere. Ita ipse scribit in Epist. 85. ad
Evagrium, prout etiam in Epist. 54. ad Adarcel-
lam ibi: *Apud nos Apostolorum locum Episcopi
tenent: nec non Epist. 1. ad Heliodorum ibi. Ab-
sit, ut de his (Episcopis) quidquam finistrum lo-
quar, qui Apostolico gradui succedentes, Christi
Corpus sacro ore conficiunt.* Si igitur Episcopi
sunt Apostolorum Successores, sunt instituti à
Christo Domino, nam omnes Apostoli ab eo
fuerunt ordinati Episcopi, & idem est Aposto-
lorum Petrus, dum inter fratres centum vi-
ginti loquens de eligendo altero Apostolo in lo-
cum Judæ, allegavit verba Psalmi 108. *Et Epi-
scopatum ejus accipiat alter.* De præminencia
autem, eorundem Episcoporum super Presby-
teros testatur idem S. Hieronymus etiam in ex-
ordio Ecclesiæ, dum in eadem Epist. 85. ad Eva-
grium ait: *Nam & Alexandria à Marco Evan-
gelista usque ad Heracleam, & Dionysium Episco-
pos, Presbyteri semper unum ex se electum in ex-
celliori gradu collocatum Episcopum nominant;
quomodo si exercitus Imperatorem faciat.* Ulte-
rius ipsemet S. Hieronymus in Comment. advers.
Luciferianos demonstrat, manuum impositio-
nem, idest Sacramenti confirmationem conce-
sam esse Episcopis de Jure Divino; interdictam
autem Presbyteris; & hoc in primo Ecclesiæ
principio, qua de causa ad Samaritanos à Phi-
lippo baptizatos, miserunt Apostoli Petrum, at-
que Joannem, ut eis manus imponerent, idest
Sacro Chrismate confirmarent, & sic reciperent
Spiritus Sanctum, ut legitur Act. 8. ab iisdem
Petro, atque Joanne tanquam Episcopis. Tan-
dem ipsemet S. Hieronymus in eadem Epist. 58.
ad Euagr. in fine, & in Epist. 2. ad Nepotianum
scribit, quod sicut ab Aaron cæteri Sacerdotes
differebant, ita in Ecclesia Presbyteri differunt
eodem gradu ab Episcopis. Propterea cum tot
in locis S. Hieronymus asseveret Episcopos Apo-
stolorum esse Successores, & sic à Christo insti-
tutos, ac eosdem Episcopos obtinuisse præmi-
nentiam, superioritatem, ac Jurisdictionem su-
per Presbyteros in ipsissimis Ecclesiæ incunabu-
lis, quomodo esse potest, quod in Comment.
cap. 1. Epist. ad Titum scripserit, quod in primi-
tiva Ecclesia idem erat Presbyter, ac Episcopus?
nec non quod Episcopi magis consuetudine, quàm
dispositionis Dominicæ veritate Presbyteri sint ma-

jores? Credendum est itaque hæc verba ibi in-
serta esse ab Hæreticis, ut nomine, ac auctori-
tate S. Hieronymi, eorum doctrinam impugnan-
tem Episcoporum dignitatem, ac Jurisdic-
tionem, turarent, atque fulcirent. Secundo hæc
responsio probatur ex observationibus, quas fa-
cit Emin. Card. Bellarminus in tract. de Scriptorib. 17
Eccles. super opera S. Hieronymi. Siquidem
ibi in observ. ad tom. 8. ipse Cardinalis Bellarmi-
nus ita scribit: *Commentaria (S. Hieronymi)
in omnes Epistolas (Pauli) non solum non sunt Hier-
onymi, sed quod magis mirum est, Pelagii Hæresiar-
chæ sunt. Nam S. Augustinus lib. 3. de Peccator. me-
ritis, & remiss. cap. 1. dicit, se legisse Commentaria
Pelagii brevia in omnes Epistolas Pauli, & infra
cap. 12. allegat quedam ex Commentario in cap.
7. 1. ad Corinthios, quæ in his Commentariis in-
veniuntur. Vide Auctorem horum Commentario-
rum in cap. 5. 6. 7. 8. & 11. ad Romanos: item
1. Corinth. 4. Philippens. 1. & 3. & in cap. 6. 1. ad
Timoth. & inveniunt sententias manifeste Pelagia-
nas. Quare si in Commentariis, quæ attribu-
untur S. Hieronymo, reperiuntur commentaria
Pelagii, relata per S. Augustinum, atque male
olent commentaria predicta, & convincuntur
promanare ab hæreticis Pelagianis sub nomine
ejusdem S. Hieronymi, non est incongruum as-
serere etiam Commentarium in Epist. 1. ad Ti-
tum, non esse S. Hieronymi, sed hæreticorum
Aerianorum, qui odio habebant Episcopalem
gradum, & impugnabant Episcoporum superio-
ritatem, ac Jurisdictionem in Presbyteros. Ter-
tiò corroboratur hæc responsio ex eo, quod pro-
prium est hæreticorum adulterare Scripturam
Sacram, & Scripturas Sanctorum Patrum, ut
observat Cornelius à Lapide in Commentar. in 18
Apocalyps. 5. Joan. cap. 22. Vers. 19. ubi allegat
Tertullianum lib. de Carne Christi cap. 4. quo
loci ipse appellavit Marcionem heresiarcham Co-
mestorem, sive Murem Ponticum ex eo, quia e-
rat oriundus ex Ponto, & Scripturas adultera-
bat. Quarto firmatur ex opinione Scoti, qui
reputavit, verba antedicta S. Hieronymi in Com-
ment. Epist. ad Titum non esse S. Hieronymi, ut
advertit Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 7. de
Sacram. Ord. num. 14. & num. 55. certum est au-
tem in Jure, quod opinio Doctoris legentis in
Cathedra facit auctoritatem. Cabal. resol. 287. 19
num. 85. Franchus decis. 260. n. 5. & 6. ac Ro-
ta Romana decis. 438. num. 12. part. 9. recent.
potissimum si Doctor sit antiquus, qualis est
subtilissimus Scotus, qui floruit Anno 1300. un-
de ejus dictis valde est deferendum ex traditis
per Fagnanum in cap. Cum certum, num. 7. de
Major. & Obed. Sed estò, quod verba antedi-
cta prolata fuerint à S. Hieronymo, sit*

Secunda responsio, quam pro defensione S.
Hieronymi ponit Morinus de Sacr. Ordin. part.
3. Exercit. 3. cap. 3. n. 21. videlicet, ea verba pro-
lata esse à Sancto Doctore in fervore disputatio-
nis quasi per hyperbolam, & Rethoricam ampli-
ficationem, non autem ut verè, ac propriè vel
let affirmare, quod olim idem esset Presbyter, &
Episcopus; & quod Episcopi magis consuetudine,
quam dispositionis Dominicæ veritate Presbyteris
essent majores, cum jam pluries ipse S. Hiero-
nymus (ut supra demonstratum est) falsus esset
majoritatem Episcoporum tum quod ad Ordinem,
tum quod ad Jurisdictionem super Presbyteros.
Causam

Causam autem excitati fervoris, ac amplificationis Rhetoricæ in S. Hieronymo refert Morinus ibidem his verbis: *scopus*, ac *propositum* illi erat Diaconorum, præsertim Romanorum, superbiam retundere, qui non modò se Presbyteris æquabant, sed etiam præferebant. Hoc ut præstet, Presbyteros quibus potest argumentis Episcopis æquat, ut intelligerent Diaconi, illi cum se pares Presbyteris faciunt, aut etiam Superiores, se quoque Episcopis exæquare, aut etiam præferre. Notissimum autem est omnibus in S. Hieronymi lectione versatis, cum in disputationis fervore Rhetoricis amplificationibus, & Hyperbolis plurimum indulgere. Quare cum tantum ex dictis colligere debuisse S. Hieronymus consuetudine Ecclesiastica, non solum dispositio divina Presbyteros esse Episcopis inferiores, ex animi contentendens calore illud *MAGIS* insuper addidit. Idcirco non fuit intentio S. Doctoris negare maiorem Episcopis competentem de Jure Divino supra Presbyteros; sed eandem à consuetudine inveciam, & roboratam ipsi consuetudini etiam tribuere.

Tertia responsio est, quam pro defensione, ac declaratione S. Hieronymi tradit Emin. Card. Baronius ad Annum Christi 58. à n. 4. & seqq. ubi ostendit Sactum Doctorem ita esse locutum ob analogiam propter nomina Episcoporum, ac Presbyterorum quæ communia erant in exordio Ecclesiæ, ac reciproca tum Episcopis, tum Presbyteris; siquidem frequenter Episcopi vocabantur Presbyteri, ac Seniores; & vice versa Presbyteri, non solum dicebantur Seniores, sed etiam vocabantur Episcopi, scilicet superintendentes, ob curam animarum, quibus superintendebant; qua de causa in eodem exordio Ecclesiæ Presbyteri non solum participabant de nomine Episcoporum, sed etiam de eorum auctoritate, ac maiestate in regimine Ecclesiæ; sed tractu temporis intumescens Presbyteris, & quod sibi permittebatur de Jurisdictione Episcopali, & de superioritate ex sola indulgentia Episcoporum, tanquam jure proprio pratendebant, ac usurpantibus, spoliati fuerunt, tum nomine, tum exercitio Auctoritatis Episcopalis; & sic factum est consuetudine (ut loquitur S. Hieronymus) quod Presbyteri essent inferiores Episcopis; Presbyteri verò evaderent Presbyteris Superiores; etsi ex dispositione divina Episcopi semper tales fuerint ab initio. Communicationem nominum inter Episcopos, & Presbyteros probat Emin. Cardinalis Baronius ex initio Epistolæ Divi Pauli ad Phlipenses, ubi ait: *Paulus, & Timotheus servi Jesu Christi omnibus Sanctis in Christo Jesu, qui sunt Philippis cum Episcopis, & Diaconis*: ubi verbo illo Episcopis intellexit etiam Presbyteros, nam in eadem Civitate esse non poterat nisi Episcopus unus; tunc autem simul Presbyteri vocabantur Episcopi. Similiter hoc idem probat ex Act. 20. ubi idem Apostolus Paulus alloquens, & exhortans Presbyteros Ephesiæ Ecclesiæ ait ad illos: *Attendite vobis, & universo gregi, in quo Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos pascere Ecclesiam Dei*. Concordat cum his Epistola 1. ad Timotheum 3. in qua monitiones Apostoli Pauli diriguntur ad Episcopos ac Diaconos; & nullum verbum fit de Presbyteris; quia hi comprehendebantur sub nomine Episcoporum. Vice versa Episcopi in eo-

Doct. Clericali Tom. II. Lib. V.

dem Ecclesiæ exordio gloriabantur nomine Seniorum, idest Presbyterorum, & seipsos planè Presbyteros vocabant. Sic Divus Petrus Episcoporum caput, ac omnium primus 1. Epist. 5. ait: *Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro con-senior*, idest simul cum vobis, & unà cum vobis ego Presbyter. Sic S. Joannes Apostolus, & Evangelista in 2. & 3. in princ. vocat se *Seniorem*, idest Presbyterum, ob eandem nominum reciprocam communicationem, quamvis & ipse esse Episcopus.

Porro quod consueverint primitivi Episcopi, imò ipsi quoque Apostoli indulgere Presbyteris, ut secum in Jurisdictione Episcopali communicarent, & simul cum ipsis illam exercerent, deprehenditur manifestè ex Act. 15. 6. ubi exorta difficultate, An gentiles ad fidem conversi essent circumcidendi? *Convenerunt Apostoli, & Seniores videre de verbo hoc*: scilicet Episcopi, quales erant Apostoli, & Seniores, idest Presbyteri, qui Presbyteri de eorum Apostolorum indulgentia, ac permissione, votum in Concilio dederunt; & capta resolutione, quod non; scripserunt Epistolam ad Ecclesias, quæ d. Act. 15. 23. ita concepta fuit: *Apostoli, & Seniores fratres his, qui sunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus salutem*. Rursusque Act. 16. 4. dicitur, quod Paulus, & Sila pertransibant civitates, & tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis, & Senioribus, qui erant Hierosolymis, idest ab Episcopis, & Presbyteris; hi enim (ut pluries dictum est) unà cum Episcopis de Jurisdictione Episcopali participabant, & in Conciliis consistentes votum decisivum habebant. Hæc nomen, atque Jurisdictionis participatio perduravit, usque dum Presbyteri humiles, sancti, ac modesti fuerunt: At ubi coeperunt superbire, cum Episcopis disputare, & contendere, & schismata in plebibus caulare, Episcopi ad seipsos traxerunt nomen, totamque Jurisdictionem suam, & coegerunt Presbyteros remanere in eorum subjectione; & in eosdem Superioritatem ex proprio charactere Episcopali sibi competentem exercere decreverunt; & ad hanc mutatam regiminis formam respiciens S. Hieronymus protulit illa verba, quod *magis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ veritate Episcopi essent Presbyteris majores*. Ita Emin. Baronius longo tamen sermone d. Anno 58. à n. 9. & seqq. & ibidem Spondanus, ac Raynaldus ipsius Sum-

matore.

Quarta responsio desumitur ex scriptis per Emin. Card. de Lauræa d. disp. 7. de sacram. Ordinis, num. 55. ubi cum plura cumulasset ex DD. placitis ad declarationem verborum S. Hieronymi, ipse illa referenda sentit ad consuetudinem, seu abusum Episcoporum, qui cum fastu, ac superbia viventes, Presbyteros sibi subditos pessundant, obliti Apostolici præcepti, de quo 1. Petr. 5. 2. & 3. *Pascite, qui in vobis est, gregem Dei: non ut dominantes in clero, sed forma factis gregis ex animo*. Aded ut S. Hieronymi mens, seu intentio non fuerit asserere, quod dignitas, ac Jurisdictio Episcopalis super Presbyteros sit ex consuetudine, & non ex divina dispositione; sed quod consuetudo introduxerit in Episcopis factum, ac elationem in gubernio Ecclesiarum, & in dominandis Presbyteris sibi subditis, quos

quos in primitiva Ecclesia Episcopi summa charitate, ac benignitate tractabant. Ecce verba Emin. Cardin. de Lauræa. *Clare patet, quod S. Hieronymus invehitur contra Episcopos fastu dominationis elatos, Presbyteros floccipientes, id est eis obicit priscorum humilitatem Episcoporum, qui omnia cum Presbyterorum consilio faciebant, deinde sibi solis relictum est, ut regant.*

Quinta tandem responsio est illa, quam ponit Cornelius à Lapide *Comment. in Epist. ad Titum, cap. 1. Vers. 5.* ubi distinguit actum Jurisdictionis Episcopalis à potentia, & ostendit potentiam, dignitatem, ac Jurisdictionem Episcoporum supra Presbyteros esse ex divina dispositione; sed actum, id est exercitium ejusdem Episcopalis potentiae, ac superioritatis esse à consuetudine, quia in initio Ecclesiae (ut ostensum est supra in tertia responsione) convenientibus Episcopis Presbyteri simul cum ipsis, spiritu, & zelo magis, quam hierarchico ordine regebant Ecclesias; at cum orirentur schismata ob superbiam Presbyterorum, Episcopi suum Primatum resumentes, illum actualiter per seipsos exercere voluerunt. Ecce prædicti à Lapide verba: *Certum enim est non tantum consuetudine, sed & jure Divino Episcopos Presbyteris esse majores, tum potestate Ordinis, tum potestate Jurisdictionis; quod ipsum docet S. Hieronymus Epist. ad Heliodor. & ad Marcellam. Apud nos, inquit, Apostolorum locum Episcopi tenent, atqui Apostoli majores erant, ex Christi vocatione, & institutione 72. discipulis; Ergo pariter & Episcopi Presbyteris ex Christi institutione majores sunt. Quod ergo hic dicit Hieronymus: Magis consuetudine, quam divina institutione Episcopos Presbyteris esse majores, intellige non de ipsius Episcoporum potestate, & auctoritate; sed de usu, & exercitio potestatis. Christus enim non instituit de facto distinctionem Hierarchici Ordinis, & Jurisdictionis, ita ut illam in actum, & exercitium deduceret; sed permisit, ut quamdiu duraret primus ille Zelus, communium labore, & spiritu regerentur Ecclesiae: illo autem refrigescente, voluit, ut Apostoli distinctionem hanc, & Jurisdictionem à se Episcopis datam in praxim, & usum redigerent. Hucusque Cornelius à Lapide, qui ultetius allegat confirmationem S. Hieronymi dicentis, Presbyteros esse datos in adiutorium Episcopi, sicut septuaginta seniores electos à Moyse in levamen sui ipsius; atque certum est Moysem fuisse majorem iisdem 70. viris; & sic etiam Episcopum de Jure Divino esse majorem Presbyteris. Eligat studiosus Lector ex his quinque responsionibus illam, quæ sibi magis placet, prima mihi plus arridet.*

Quod ad Quartum. Cum pluries dictum sit, Apostolos omnes fuisse Episcopali dignitate à Christo decoratos, & ab eodem ordinatos Episcopos; peret, & requirit aliquis ubi, & quando fuerint Apostoli ordinati Episcopi à Christo Domino? Huic instantiæ est respondendum à Sacris Evangelistis non esse notata omnia, quæ à Christo Domino facta sunt, ut legitur *Joan. 21. 25.* idcirco quatuor sunt diversa Theologorum, ac SS. Patrum de hac re opinioniones. Prima est, quod Apostoli sint ordinati Episcopi à Christo Domino, in ultima Cœna,

statim ac fecerat eos Sacerdotes. Hanc opinionem tenet ex Canonistis Emanuel Gonzalez in *Comment. in cap. Transmissam. 15. De electione, & electi potest. num. 1. tom. 1.* & ex Theologis Emin. Card. de Lauræa d. disp. 7. num. 72. qui ibi ita loquitur, ac rationem reddit, dicens: *At mihi videtur verisimile, quod in eadem Cœna (Christus) ordinavit eos (Apostolos) Episcopos; & consequenter tunc talem ordinationem instituit. Ratio est, quia ut diximus de Confirmatione disp. 1. num. 97. cum S. Fabiano Papa Epist. 2. ad Episcopos Orientales, in cœna Christi docuit Apostolos consecrare Christum; hoc autem est munus proprium Episcoporum. Sicut ergo tunc dicimus eos factos Sacerdotes, quia & consecrare, & sacrificare eos docuit, materiamque, & formam insinuat; ita quia tunc docuit facere Christum, tunc eos fecit Episcopos, & formam, ac materiam, quibus alii erant ordinandi instituit.*

Secunda opinio est S. Jo. Chrysostomi, Cyrilli, Theophylacti, ac Ruperti, quos citat Cornelius à Lapide *Comment. in Joan. cap. 20. Vers. 21.* nec non in *Act. Apostol. cap. 2. Vers. 3.* quod scilicet Christus Dominus ordinavit Apostolos Episcopos post Resurrectionem suam, quando dixit eis iterum, *Pax vobis: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. Quare Cornelius à Lapide d. cap. 2. Vers. 3. prope finem subdit: Verius est, eos creatos esse Episcopos ab ipso Christo post resurrectionem, cum eis dixit Jo. 20. 21. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: Hisce enim verbis eos creavit suos Vicarios, orbisque Doctores, ac consequenter suum officium, & auctoritatem, puta omnem potestatem Ecclesiasticam eis communicavit, ac proinde eos creavit Episcopos, ut ibidem asserunt S. Cyrillus, Chrysostomus, Theophylactus, Rupertus, & alii. Hoc idem docet Barradas in Concord. Evangel. tom. 4. lib. 3. cap. 6. col. 3.*

Tertia opinio est Francisci Turriani, qui in *Explanatione Constitut. Apostol. S. Clementis lib. 6. cap. 12.* ex Ammonio, Theophane, Damiano, & aliis, tenet Apostolos fuisse ordinatos Episcopos in die Pentecostes, quando Spiritus Sanctus sedit in forma linguarum super capita eorum; & ideo ait Ammonius Alexandrinus, quia tunc Apostoli ordinabantur Magistri orbis, ordinatio hujusmodi sit in capite & merito super caput receperunt linguas, & ante alia christmata linguarum. Post quæ verba subdit Turrianus d. cap. 12. col. 3. *Ammonius videtur planè interpretari linguas illas, quæ super capita apparuerunt, fuisse instar libri aperti, qui secundum Apostolicam traditionem imponitur super caput ejus, qui ordinatur Episcopus. Confirmat hanc opinionem Turrianus auctoritate etiam S. Hieronymi in Dialogo contra Luciferianos, qui idcirco ait Apostolos esse creatos Episcopos in die Pentecostes per receptionem Spiritus Sancti, quia tunc receperunt potestatem dandi cæteris fidelibus Spiritum Sanctum per manuum impositionem, scilicet ministrando Sacramenta Confirmationis, & Ordinis, quorum Ministri ordinarii sunt Episcopi. Porro Cornelius à Lapide secundæ opinionis sectator ad hanc rationem ita respondet: Verum ad hoc dici potest, Apostolos potestatem hanc tunc accepisse in actu secundo, cum eam prius accepissent in actu primo: nam non congruebat eos hac potestate uti in actu secundo, antequam*

quam ipsi Spiritus Sancti plenitudinem in Pentecoste receperunt : tunc enim ipsi in gratia confirmati ceperunt confirmare, & ordinare alios.

Quarta demum opinio est illa, quam ex Card. Turrecremata amplexus est Eminent. Card. Bellarminus lib. 1. de Romano Pontif. cap. 24. videlicet solum Petrum ordinatum fuisse Episcopum à Christo; ceteros verò Apostolos ordinatos esse Episcopos à Sancto Petro. Sed hæc opinio minimè placet Suarezio, qui in tract. de Fide disp. 10. sect. 1. num. 8. probabilius opinatur, omnes Apostolos ab ipso Christo ordinatos fuisse Episcopos, etsi de loco, & tempore hujus ordinationis mentio non habeatur apud Evangelistas, & allegat ad sui favorem S. Augustinum in QQ. novi, & veteris Testamenti q. 96. dicentem: Christus enim priusquam in cælos ascenderet imponens nomen Apostolis ordinavit in Episcopos, quod etiam notatum fuit supra num. 10.

DECISIO XXXVI.

ARGUMENTUM.

Prænotatis præcipuis Ritibus, qui adhibentur in consecrando Episcopo. Quæritur, Quænam sit Materia, & Forma Episcopalis Ordinationis? Referuntur octo diversæ opiniones Doctorum cum earum fundamentis, rationibus, objectionibus, ac resolutionibus. Quæstio relinquitur indecisa, & ponuntur novem Indumentorum Episcopaliæ mysticæ significationes.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopatus Ordo an sit Sacramentum, & distinctus à Sacerdotio?
- 2 Ritus, & Functiones principales in consecrando Episcopo referuntur.
- 3 Materia, & Forma ordinationis Episcopalis quænam sint? Opiniones octo.
- 4 Manuum impositio super caput consecrandi, quod sit sola materia: Forma Accipe Spiritum Sanctum: Opinio prima. Rationes 4. pro ea.
- 5 Rationes contra illam. Responsio ad ipsas.
- 6 Unctionem Manuum esse Materiam consecrationis Episcopi.
- 7 Cap. Cum venisset. De Sacr. Unct. declaratio.
- 8 Bracarensis Ecclesia ubi sit?
- 9 Ordinatio est omnino nulla si vera Materia omittatur.
- 10 Unctio non adhibetur à Grecis in consecrando Episcopo.
- 11 Materia, ac Forma duæ partiales referuntur juxta Tertiam opinionem.
- 12 Impositio Libri Evangeliorum super caput consecrandi est Materia partialis. Pro ea Rationes sex.
- 13 Secunda Materia partialis Impositio manuum.

14 Alcuini, & Amalarii contradictio impositioni Libri Evangeliorum supradictæ.

15 Hugonis Menardi comprobatio supradictæ duplicis Materie.

16 Unctio cum chrismate est Materia Consecrationis Episcopi.

17 Libri Evangeliorum traditio ad tangendum Materiam ejusdem Consecrationis censetur: Rationes quatuor.

18 Predicatio est præcipuum munus Episcopi.

19 Objecta duo contra Materiam traditionis dicti Libri.

20 Eorum resolutio.

21 Martinus Fornarius tres materias ponit in ordinando Episcopo. Et quæ?

22 Isamberti, & aliorum alias tres materias requirentium.

23 Gasparis Ivenim novissima opinio de iisdem Materiis.

24 Greci non tradunt Baculum, neque Anulum in ordinatione Episcopi.

25 Functiones omnes in ordinando Episcopo habent Materiam, ac Formam energiam.

26 Episcopaliæ indumentorum mysticæ significationes.

Quamvis magna sit altercatio inter Canonistas, ac Scotistas ex una; & inter Thomistas ex altera parte, Utrum Episcopatus sit Sacramentum, & Ordo distinctus à Sacerdotio? id negantibus Thomistis, sed nervosè affirmantibus Scotistis, ac Canonistis, quorum rationes, argumenta, & fundamenta nos retulimus supra Decif. III. à num. 21. & seqq. Nihilominus cum utriusque sententiæ conciliatores dicant Sacerdotium in genere sumptum continere sub se duas species, simplicem scilicet Presbyteratum, & Episcopatum; ac utrumque esse Sacramentum, atque ordinem, ut notavimus d. Decif. III. num. 31. præcipue ex doctrina Eminent. Card. de Lauræ de Sacram. Ord. disp. 4. num. 57. quod latè prosequitur Diana part. 12. tract. 1. à resol. 8. & seqq. quæ in ejus opere Coordinato coexistunt tom. 4. tract. 8. d. resol. 8. & seqq. nec non Emanuel Gonzalez Comment. in cap. Nec Episcopus. 6. De Tempor. Ord. num. 4. sequitur ex his Episcopatum quocunque modo sumptum verè, & propriè esse Sacramentum Ordinis, & sic in ejus collatione opus esse Materiam, & Formam; quare in præsentinquirendum venit, quænam sit Materia, ac Forma in consecratione Episcoporum? circa quam Diana Coordinatus ubi supra resol. 12. ait, Fateor in nullo Sacramento tantas tricas, & anfractus inveniri, ac diversitates opinionum, ut in consecratione Episcopali.

Pro clariori intelligentia dicendorum notandæ sunt functiones, ac Ritus principales, quibus utitur Ecclesia Romana in consecratione Episcoporum, & quos summam referunt Gobatus in Theol. Exper. tract. 8. num. 193. & Diana Coordinatus d. tom. 4. tract. 8. resol. 12. quæ in Veteri ejus opere stat in part. 12. tract. 1. resol. pariter 12. & sunt sequentes. Quando Episcopus consecratur, adfunt tres Episcopi, quorum Unus vocatur Consecrator, duo alii dicuntur Assistentes, & hoc modo incipiunt consecrationem.